

TEST ZNALOSTÍ

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

1

6 bodů

Urči, zda jsou následující tvrzení z oboru kartografie pravdivá (PRAVDA) či nepravdivá (NEPRAVDA). Pokud je tvrzení NEPRAVDIVÉ, označ CHYBU a OPRAV JI.

- a) Politická mapa světa zobrazuje hranice a území států světa.

PRAVDA

- b) Podle plochy, na kterou se zobrazuje zemský povrch, rozlišujeme zobrazení azimutální, kuželová a **krychlová**.

NEPRAVDA – válcová

- c) Číselné měřítko udává, kolikrát je mapa **zvětšena** oproti skutečnosti.

NEPRAVDA – zmenšena

- d) Výškopis na turistické mapě je obvykle znázorněn pomocí kót a vrstevnic.

PRAVDA

Hodnocení: Za každou správně určenou pravdivost nebo nepravdivost tvrzení **1 bod**. Za každé správné opravení chyby **1 bod**. Celkem **6 bodů**.

Řešení: viz text.

2

13 bodů celkem

Říční inspekce

a)

9 bodů

Podívej se na následující tvary reliéfu. Všechny tyto tvary jsou spojeny s říčním prostředím. Urči, zda se tyto tvary obvykle nacházejí na horním nebo dolním toku řeky a přiřaď je ke správné části toku (vypiš je na volný řádek). Pozor, přemýšlej s rozvahou – za špatně přiřazený pojem se body odčítají.

pramen	vodopád	mrtvé rameno	soutěska	delta
peřej	říční niva	obří hrnec	meandr	

Horní tok: **pramen, vodopád, soutěska, peřej, obří hrnec**

Dolní tok: **mrtvé rameno, delta, říční niva, meandr**

Hodnocení: Za každý správně přiřazený pojem **1 bod**. Za každý chybně přiřazený pojem – **1 bod**. Celkem **9 bodů**. Min. počet bodů z otázky 0 bodů.

Řešení: viz text.

b)

2 body

Urči (NAPIŠ NA VOLNÝ ŘÁDEK), která z následujících definic popisuje HORNÍ TOK, a která DOLNÍ TOK řeky.

- Část řeky s vysokým spádem a rychlou, dravou vodou. Vyznačuje se silnou erozí, která zařezává koryto hluboko do krajiny. Voda může přenášet i velké kusy hornin.

HORNÍ TOK

- Část řeky charakteristická nízkou rychlostí proudění, širokým a plochým údolím s převažující sedimentací unášeného materiálu.

DOLNÍ TOK

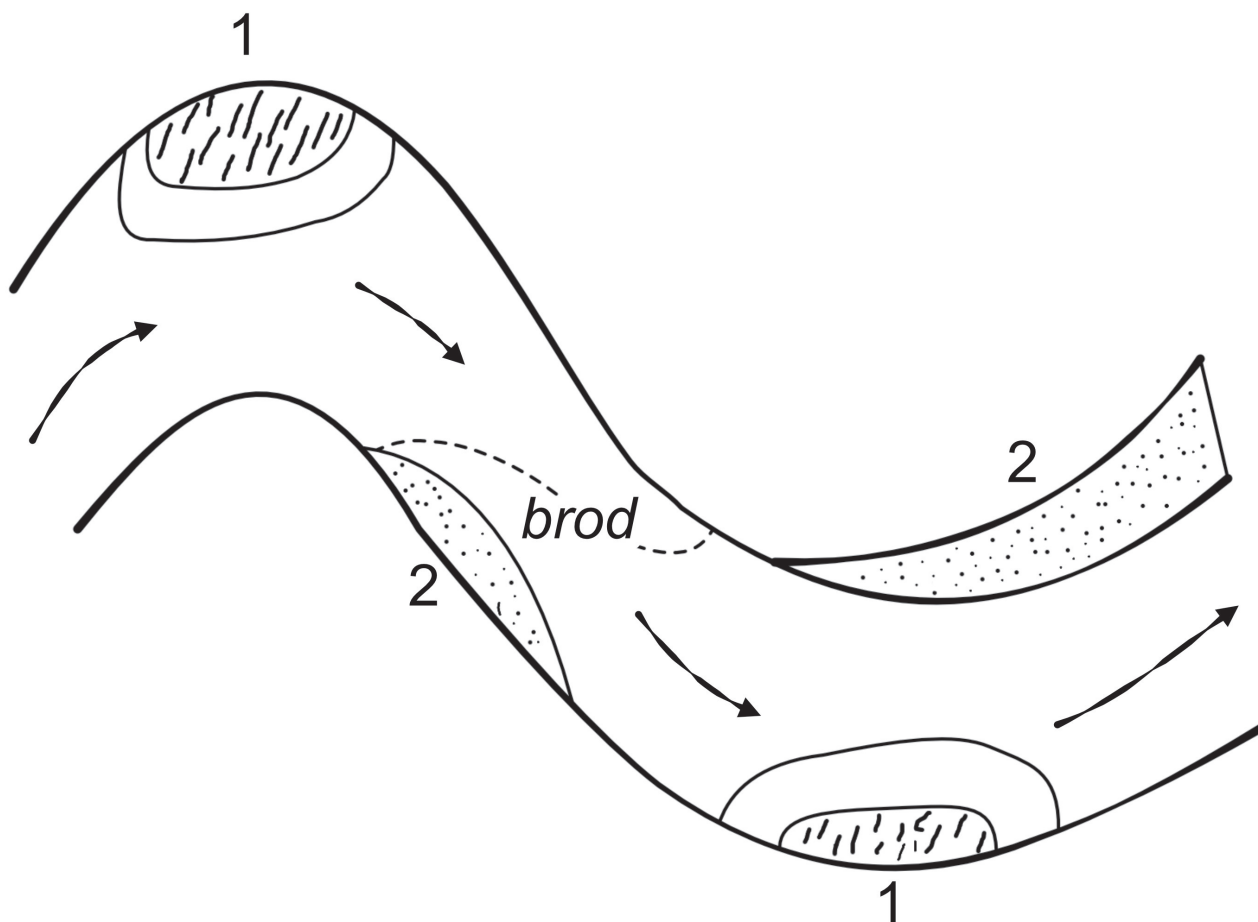
Hodnocení: Za správně doplněnou část toku **1 bod**. Celkem **2 body**.

Řešení: viz text.

c)

2 body

Obrázek znázorňuje meandrující úsek řeky. Rozhodni, v jakém místě (označeném čísly 1 a 2) dochází k podemílání a boční erozi či naopak usazování sedimentů.

Zdroj: upraveno dle Holý (1978)

Doplň správně číslo k následujícímu tvrzení:

- Podemílání a boční erozi znázorňuje na obrázku číslo : **1**
- Usazování sedimentů znázorňuje na obrázku číslo : **2**

Hodnocení: Za správně doplněný pojem **1 bod**. Celkem **2 body**.

Řešení: viz text.

3

3 body

Oslava nového roku

Pavel tráví Silvestra doma v Česku – s rodiči, spoustou dobrot a telefonem plným zpráv od kamarádů, kteří žijí po celém světě. Zatímco u něj teprve odbíjí půlnoc, někde už bouchají ohňostroje dávno předtím...

Kde na světě přivítají Nový rok jako první?

Seřaď uvedené státy od 1 do 6 podle toho, v jakém pořadí u nich nastává 1. leden. (1 = nejdříve, 6 = nejpozději)

Česko	4
Havajské ostrovy	6
Kanada	5
Austrálie	1
Turecko	3
Irák	2

Hodnocení: Za každé správně doplněné číslo **0,5 bod.** Celkem **3 body.**

Řešení: viz text.

4

2 body

Na cestách

Bratři Albert a Gustav se vydali na dobrodružnou cestu za hledáním tajemné jeskyně ukryté v lesích. Každý z nich měl jinou turistickou mapu a šel po jiné stezce. Pomoz jim zjistit, jak daleko opravdu ušli!

Níže doplň tabulku – u Alberta urči měřítko mapy, u Gustava dopočítej skutečnou vzdálenost.

Jméno	Měřítko mapy	Vzdálenost na mapě [cm]	Ušlá vzdálenost [m]
Albert	1 : 6 000	36	2 160
Gustav	1 : 8 000	45	3 600

Hodnocení: Za správné doplnění do tabulky **1 bod.** Celkem **2 body.**

Řešení: viz tabulku.

5

6 bodů celkem

Rozmanité Česko

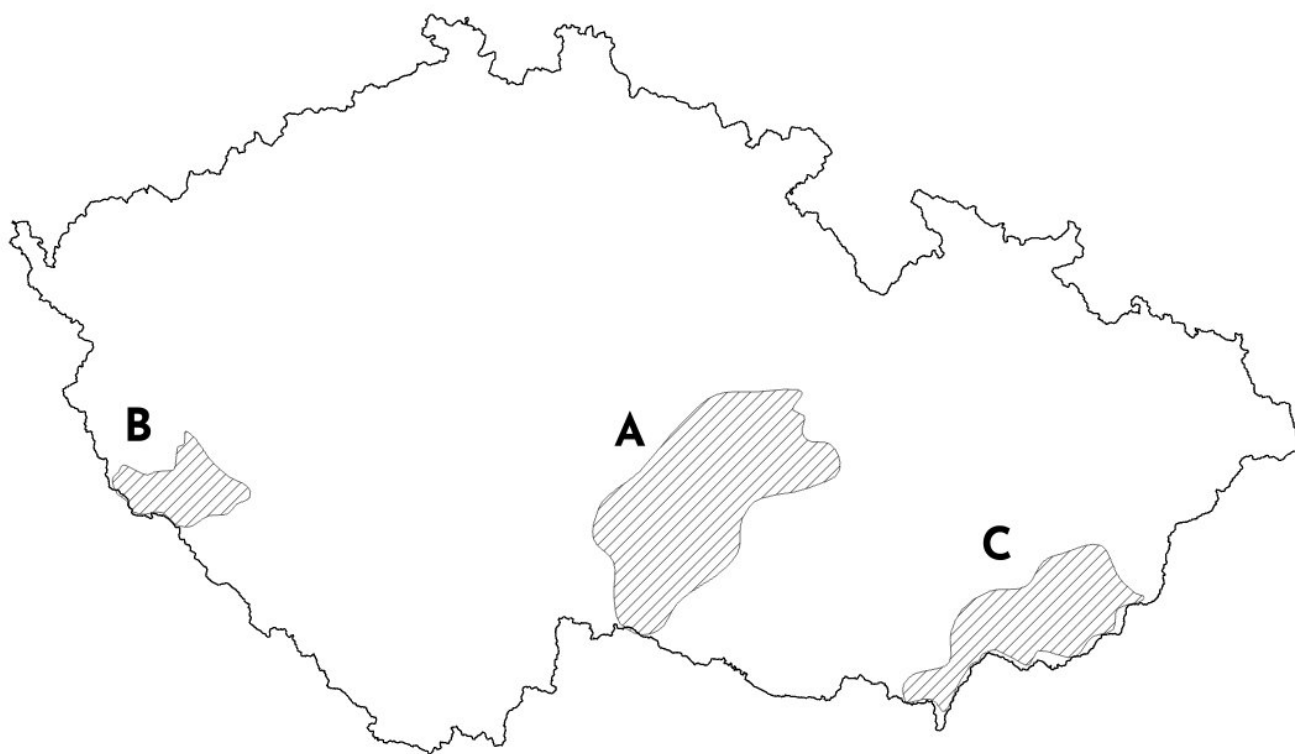
Bratři Albert a Gustav se konečně dostali z jeskyně ven – ale ocitli se na úplně jiném místě, než čekali! Najednou stáli u staré dřevěné tabule s nápisem:

„Vítejte v českých národopisných krajinách!“

a)

3 body

Jenže tabule obsahovala pouze zašlou mapu se třemi vyznačenými národopisnými oblastmi, jejichž popisky však už nebyly čitelné. Aby mohli postupovat dál, musíš jim pomoci správně do pod mapou do obdélníků označit následující národopisné oblasti .

Zdroj: Vlastní zpracování (2026)

Slovácko **C**

Horácko **A**

Chodsko **B**

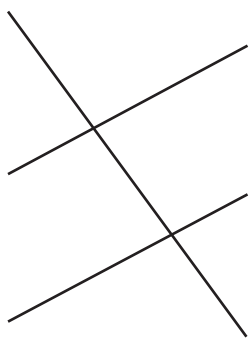
Hodnocení: Za správné přiřazené písmeno **1 bod**. Celkem **3 body**.

Řešení: viz text.

b)

3 body

Vedle tabule stál klikový poeziomat, který po zatočení klikou přehraje vždy tři autentické věty v nářečí dané národopisné oblasti. Spoj vybraný text se správnou oblastí.

Slovácko		<i>„Dyž je člověk poctivej, tak sa mu dílo povede, aj kdyby na té naší Vysočině zas bylo fičivo.“ (Karel Havlíček Borovský, spisovatel a novinář z Borové u Poličky)</i>
Horácko		<i>„Bejvávalo, že sme chodívali přes hluboký hvozd na muziku, a dudy hrály tak, až srdce poskočilo.“ (Jindřich Šimon Baar - spisovatel, představitel venkovské prózy, z Klenčí pod Čerchovem)</i>
Chodsko		<i>„Tož, dneska je fajný deň na to, posedět u cimbálu a dat' si dečko dobrého vína.“ (Jiří Pavlica, hudebník a kapelník skupiny Hradišťan)</i>

Hodnocení: Za správné vytvoření spojnice vždy **1 bod**. Celkem **3 body**.

Řešení: viz tabulku.